

Thomas Clausen, Enhedslisten, foreslår, at kommunen påbegynder gennemgang af sager om gensidig forsørgelsespligt, som borgere er blevet pålagt efter 1. januar 2014, med henblik på at undersøge utilstrækkelig begrundelse for kommunens afgørelse om at pålægge borgerne gensidig forsørgelsespligt og med henblik på at undersøge utilstrækkelig partshøring i forbindelse med disse afgørelser.

Baggrund

Ankestyrelsens besked til borger i verserende klagesag om kommunens utilstrækkelige begrundelse i meddelelse om samliv.

Ankestyrelsens principafgørelse 49-14 af 4.8.2014, se nedenfor

Ankestyrelsens information af 25.3.2015, se nedenfor

[Til forsiden af retsinformation.dk](#)

KEN nr 9571 af 04/08/2014 Gældende

Offentliggørelsesdato: 05-08-2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

[Vis mere...](#)

Senere ændringer til afgørelsen

Lovgivning, afgørelsen vedrører

- [LOV nr 429 af 31/05/2000 § 5](#)
- [LOV nr 606 af 12/06/2013 § 15](#)
- [LBK nr 433 af 22/04/2014 § 19 og § 24](#)

- [LBK nr 1019 af 23/09/2014](#)
- [LBK nr 1193 af 13/11/2014](#)

Den fulde tekst

Ankestyrelsens principafgørelse 49-14 om kontanthjælp - uddannelseshjælp - samlevende - forsørgelsespligt

Resumé:

Principafgørelsen fastslår

Gensidig forsørgelsespligt

Efter aktivlovens regler har en borger i forhold til det offentlige ansvaret for at forsørge sig selv, sin ægtefælle, sin samlever og sine børn under 18 år.

Samlevende

Forsørgelsespligten mellem samlevende gælder i de tilfælde, hvor den ene eller begge ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

To personer anses for samlevende i aktivlovens forstand, når betingelserne i § 2 b er opfyldt.

Indhentelse af oplysninger fra de elektroniske registre til brug for vurdering af samliv

Kommunen skal i videst muligt omfang indhente de nødvendige oplysninger fra de elektroniske registre, som kommunen har adgang til, når kommunen træffer afgørelse om at anse to personer for samlevende med pligt til at forsørge hinanden, jf. aktivlovens § 98 a.

Det betyder, at kommunen ikke skal indhente oplysninger om en persons økonomiske eller personlige forhold hos personen selv, hvis oplysningerne allerede fremgår af de registre, som kommunen har adgang til, f.eks. cpr-registeret eller ATP-registeret.

Formålet med at lade kommunen indhente de nødvendige oplysninger fra de elektroniske registre er at bidrage til en mere effektiv og ensartet sagsbehandling i kommunerne.

Kommunen skal kun indhente de nødvendige oplysninger

Kommunen skal påse, om de objektive betingelser for at anse to personer for samlevende er opfyldt, jf. aktivlovens § 2 b, stk. 1 og 2. Disse oplysninger indhenter kommunen fra de elektroniske registre, som kommunen har adgang til.

Kommunen skal indhente de registerbaserede oplysninger inden for rammerne af reglerne i persondataloven, retssikkerhedsloven og forvaltningsloven. Det vil blandt andet sige, at kommunen kun skal indsamle oplysninger, der er nødvendige for at kunne fastslå, om to personer anses for samlevende.

Er de objektivt konstaterbare betingelser i aktivlovens § 2 b, stk. 1 og 2, opfyldt, anses to personer for samlevende i aktivlovens forstand. I den situation skal kommunen ikke indhente yderligere oplysninger til belysning og vurdering af, om der foreligger et samliv af ægteskabslignende karakter i henhold til § 2 b, stk. 3.

Ugyldighed ved manglende overholdelse af forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse

Kommunen skal træffe afgørelse om samliv både overfor ansøgeren og overfor samboen. Det fremgår af aktivlovens § 2 c.

Kommunen kan først træffe afgørelse om samliv, når parterne skriftligt er gjort bekendt med hvilke oplysninger, kommunen agter at træffe afgørelse på grundlag af.

Kommunen har pligt til at journalisere partshøringsbrevet på personsagen. Det følger af god forvaltningsskik og lov om offentlighed i forvaltningen.

Et partshøringsbrev, der sendes som en masseforsendelse – det vil sige enslydende breve, der sendes til forskellige adresser - vil ikke

kunne opfylde kravet i forvaltningslovens § 19, stk. 1. Efter denne regel skal parterne i sagen gøres bekendt med, hvilke bestemte oplysninger, kommunen er i besiddelse af, om en sags faktiske grundlag, og som kommunen vil lade indgå i vurderingen af, om der er tale om samliv i aktivlovens forstand.

Love:

Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012 - § 2, stk. 1 og 2, §§ 2 a-2 c, § 98 a

Forvaltningslov - lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 - § 19 og § 24

Lov om behandling af personoplysninger - nr. 429 af 31. maj 2000 - § 5

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 983 af 8. august 2013 - §§ 10-11 a

Lov om offentlighed i forvaltningen nr. 606 af 12. juni 2013 - § 15

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har behandlet sagen principielt for at afklare betingelserne i aktivlovens § 2 b for at anse to personer, hvor den ene er kontanthjælpsmodtager, for at være samlevende med pligt til at forsørge hinanden.

2. Reglerne

Lov om aktiv socialpolitik fastslår i § 2, stk. 1, at enhver mand og kvinde i forhold til det offentlige har ansvar for at forsørge sig selv, sin ægtefælle, sin samlever, og sine børn under 18 år. For så vidt angår ansvar for at forsørge sin samlever henvises der i bestemmelsen til lovens §§ 2 a og 2 b.

§ 2 a afgrænser samlevendes forsørgelsespligt til at omfatte den ene.

§ 2 b definerer samlivsbegrebet.

For at blive anset for samlevende skal betingelserne i § 2 b, stk. 1, være opfyldt. Herudover skal en af betingelserne i § 2 b, stk. 2, være opfyldt. Der er tale om objektive kriterier, som kommunen har mulighed for at påse ved at indhente oplysninger fra CPR registeret eller fra ATP.

Hvis betingelsen i § 2 b, stk. 2, ikke er opfyldt, er der i § 2, stk. 3, fastsat en bestemmelse om, at kommunen alligevel kan anse to personer for at være samlevende, hvis de har et samliv af ægteskabslignende karakter.

§ 2 c fastslår, at kommunens afgørelse om samliv efter aktivlovens § 2 a og § 2 b skal træffes både overfor ansøger og overfor samboen.

§ 98 a fastslår, at kommunen, når den træffer afgørelser efter kapitel 1 a og 4, i videst muligt omfang skal indhente de nødvendige oplysninger fra elektroniske registre, som kommunen har adgang til.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Blandt andet følgende principafgørelse er brugt ved afgørelsen og gælder stadig

F-2-01: Manglende partshøring over en indhentet specifik helbredsattest medførte, at afgørelsen om forhøjelse af pensionen var ugyldig. Sagen blev hjemvist til fornyet behandling og afgørelse.

4. De konkrete afgørelser

Sag nr. 1

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i møde truffet principiel afgørelse i forbindelse med din klage over, at kommunen har truffet afgørelse om at anse dig for at være samlevende med N. N.

Vi har med afgørelsen taget stilling til, om betingelserne for at pålægge gensidig forsørgelsespligt er opfyldt.

Resultatet er:

- Du og N. N. anses for samlevende efter aktivlovens regler, og I har pligt til at forsørge hinanden, da du modtager kontanthjælp.

Det betyder, at vi er enige i kommunens afgørelse, som vi stadfæster.

Der var enighed på mødet.

Begrundelse for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at betingelserne i aktivloven for at anse dig og N. N. for samlevende er opfyldt.

Som samlevende har I pligt til at forsørge hinanden, da du modtager kontanthjælp efter aktivloven.

Vi har lagt vægt på, at I begge er fyldt 25 år og begge er ugifte, og at I har fælles bopæl. I er ikke slægtninge i ret op- eller nedstigende linje, og I er ikke søskende.

Videre har vi lagt vægt på, at I har et fælles barn, og at I tidligere har været gift med hinanden.

Efter aktivlovens § 2 a har samlevende pligt til at forsørge hinanden, hvis den ene eller begge ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Det er i aktivlovens § 2 b fastlagt, i hvilke tilfælde to personer anses for samlevende.

Følgende fremgår af aktivlovens § 2 b:

To personer anses for samlevende efter § 2 a, når

- 1) de begge er fyldt 25 år,
- 2) de begge er ugifte,
- 3) de har fælles bopæl,
- 4) de ikke er slægtninge i ret op- eller nedstigende linje,

5) de ikke er søskende og

6) betingelserne i stk. 2 eller 3 er opfyldt.

Stk. 2. Det er ud over kravene i stk. 1 en betingelse, at

1) ansøgeren og samboen har et fælles barn,

2) ansøgeren og samboen er eller har været noteret som samlevende i ATP eller

3) ansøgeren og samboen tidligere har været gift med hinanden, medmindre de er blevet separeret eller skilt inden for de seneste 3 måneder.

De objektive kriterier i aktivlovens § 2 b, stk. 1, og stk. 2, for at anse dig og din sambo for samlevende i aktivlovens forstand er dermed opfyldt.

Kommunens sagsbehandling

Vi vurderer, at kommunen har overholdt kravene i forvaltningslovens § 19 om partshøring, forinden der er truffet afgørelse om samliv. Kommunen har i breve af 8. januar 2014 orienteret både dig og N. N. om, at kommunen vurderer, at I er omfattet af den personkreds, der anses for at være samlevende, og I er begge orienteret om, at samlevers indtægt har betydning for beregningen af din kontanthjælp. I brevet er I begge bedt om at komme med bemærkninger.

Vi har lagt vægt på, at kommunens afgørelse om at anse dig og N. N. for samlevende i aktivlovens forstand også er meddelt overfor N. N. som part i sagen.

Kommunen har som begrundelse for sin afgørelse om samliv ud over at henvise til, at de objektive kriterier for at anse samliv er opfyldt, også henvist til, at I vurderes at have et ægteskabslignende forhold.

Vi vurderer, at der i de situationer, hvor de objektive betingelser for samliv er opfyldt, ikke er saglige hensyn, der begrundet, at kommunen forholder sig til, om der foreligger et ægteskabslignende

forhold eller foretager yderligere undersøgelser af, om der foreligger samliv af ægteskabslignende karakter.

Vi har herved lagt vægt på, at kommunen i videst muligt omfang skal indhente de nødvendige oplysninger fra elektroniske registre, som kommunen har adgang til. Det følger af aktivlovens § 98 a. Vi har endvidere lagt vægt på, at oplysninger, som indhentes og behandles af kommunen, skal være relevante og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af lovens formål, jf. lov om behandling af personoplysninger § 5, stk. 2.

Bemærkninger til klagen

Du oplyser, at du ikke er samlevende med N. N. . Du er i bofællesskab med N. N. på grund af dit handicap, som gør, at du ikke kan klare dig selv og er nødt til at få hjælp til dagens gøremål.

Dine bemærkninger giver ikke anledning til en anden bedømmelse af sagen. Vi henviser til begrundelsen for afgørelsen.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger der forelå, da kommunen traf afgørelse i sagen
- Kommunens afgørelse af 22. januar 2014
- Klagen af 22. januar 2014 til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
- Kommunens genvurdering af 19. februar 2014

Det fremgår af sagen, at du siden 28. februar 2010 har haft fælles bopæl med din eksmand N. N. Du har siden 5. marts 2012 modtaget kontanthjælp. I ansøgningsskemaet dateret den 5. marts 2012 vedrørende dine boligforhold oplyste du, at du bor sammen med din kæreste. I ansøgningsskemaet oplyste du endvidere, at du har et barn født i 1992.

Følgende fremgår af oplysninger fra Det Centrale Personregister

- Du og N. N. er registreret som fraskilt.
- Du har tidligere været gift med N. N. og blev fraskilt den 29. juli 2009.
- Du har siden 28. februar 2010 haft fælles bopæl med N. N.
- Du og N. N. har et fælles barn, som er født i 1992

Sag nr. 2

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i møde truffet principiel afgørelse i forbindelse med din klage over, at kommunen den 17. januar 2014 har truffet afgørelse i din sag om at anse dig for at være samlevende med Y. Y.

Vi har med afgørelsen taget stilling til, om betingelserne for at pålægge gensidig forsørgelsespligt er opfyldt.

Resultatet er:

- Kommunen afgørelse om at anse dig og Y. Y. som samlevende med gensidig forsørgelsespligt er ugyldig på grund af alvorlige sagsbehandlingsfejl.

Vi hjemviser sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen.

Hjemvisningen af sagen betyder, at kommunen først kan pålægge gensidig forsørgelsespligt, når kommunen har truffet ny afgørelse herom overfor dig og Y. Y.

Der var enighed på mødet.

Begrundelse for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at kommunen ikke har haft tilstrækkeligt grundlag for at anse dig og Y. Y. for samlevende i aktivlovens forstand med pligt til at forsørge hinanden.

Vi har lagt til grund, at Y. Y. er kontanthjælpsmodtager.

For at kunne blive anset for samlevende skal alle betingelserne i aktivlovens § 2 b, stk. 1, være opfyldt. Herudover skal en af betingelserne i § 2 b, stk. 2, være opfyldt. Hvis ingen af betingelserne i § 2 b, stk. 2, er opfyldt, kan kommunen anse 2 personer for samlevende, når de har et samliv af ægteskabslignende karakter.

Vi har lagt vægt på, at kommunen i afgørelsen alene henviser til de betingelser, som fremgår af aktivlovens § 2 b, stk. 1, men ikke har påset, om en af betingelserne i § 2 b, stk. 2, samtidig er opfyldt.

Den omstændighed at kommunen i genvurderingen fastholder, at du og Y. Y. har et ægteskabslignende forhold og henviser til, at afgørelsen er truffet efter aktivlovens § 2 b, stk. 3, kan ikke føre til, at vi anser afgørelsen for gyldig.

Efter aktivlovens § 2 a har samlevende pligt til at forsørge hinanden, hvis den ene eller begge ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Det er i aktivlovens § 2 b fastlagt, i hvilke tilfælde to personer anses for samlevende.

Følgende fremgår af aktivlovens § 2 b:

To personer anses for samlevende efter § 2 a, når

- 1) de begge er fyldt 25 år,
- 2) de begge er ugifte,
- 3) de har fælles bopæl,
- 4) de ikke er slægtninge i ret op- eller nedstigende linje,
- 5) de ikke er søskende og
- 6) betingelserne i stk. 2 eller 3 er opfyldt.

Stk. 2. Det er ud over kravene i stk. 1 en betingelse, at

- 1) ansøgeren og samboen har et fælles barn,

2) ansøgeren og samboen er eller har været noteret som samlevende i ATP eller

3) ansøgeren og samboen tidligere har været gift med hinanden, medmindre de er blevet separeret eller skilt inden for de seneste 3 måneder.

Hvis kommunen konstaterer, at de objektive betingelser i § 2 b, stk. 2, ikke er opfyldt, kan kommunen efter omstændighederne foranstalte en nærmere undersøgelse af forholdene og derefter træffe afgørelse ud fra en konkret og individuel vurdering, jf. aktivlovens § 2 b, stk. 3.

Kommunens afgørelse om, at du og Y. Y. har et samliv af ægteskabslignende karakter og derfor anses for samlevende, beror på et administrativt skøn. En sådan afgørelse skal begrundes, og der skal i begrundelsen angives de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Kommunens afgørelse er ikke begrundet, og det er i strid med forvaltningslovens § 24.

Før kommunen træffer afgørelse om at anse dig og Y. Y. for samlevende efter aktivlovens § 2 b med gensidig forsørgelsespligt, skal kommunen skriftligt i et såkaldt partshøringsbrev meddele dig og Y. Y., hvilke oplysninger kommunen agter at træffe afgørelse på grundlag af, og I skal have mulighed for at komme med bemærkninger. I partshøringsbrevet bør I også orienteres om, hvad forsørgelsespligten indebærer.

Det skal fremgå af partshøringsbrevet, hvilke konkrete faktiske oplysninger, som kommunen er i besiddelse af, og som kommunen agter at lægge til grund for sin afgørelse.

Vi kan konstatere, at der i sagen ikke foreligger en kopi af partshøringsbrevet. Kommunen har på vores forespørgsel oplyst, at partshøringsbrev blev sendt ud den 29. november 2013 som et enslydende brev til de borgere, der kunne være berørt af reglerne, og hvor der boede flere på adressen.

Vi bemærker, at et partshøringsbrev, som er sendt ud til alle de borgere, som kunne være berørt af reglerne om gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende, ikke kan være konkret i forhold til de faktiske oplysninger i den enkelte sag.

Vi finder derfor, at kommunen ikke har godtgjort, at du som part i sagen er gjort bekendt med, hvilke faktiske oplysninger, som kommunen er i besiddelse af, og som kommunen agter at træffe afgørelse på grundlag af.

Vi har lagt vægt på, at reglen om partshøring i forvaltningslovens § 19 må anses for garantiforskrift. Hvis en sådan forskrift tilsidesættes, svigtes en garanti for afgørelsens rigtighed, og der gælder derfor en formodning om, at afgørelsen er påvirket af fejlen og dermed ugyldig.

Bemærkninger til klagen

Du har i din klage anført, at Y. Y. er en syg og knækket mand, som har fået konstateret epilepsi og er på stærk medicin. Du oplyser, at du er syg og arbejder i et fleksjob som pædagog. Du oplyser, at I begge har gæld, ingen bil og bor til leje.

Vi henviser til, at vi har hjemvist sagen til kommunen til fornyet behandling og afgørelse. Dine bemærkninger vil indgå i kommunens fornyede sagsbehandling.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger der forelå, da kommunen traf afgørelse i sagen
- Kommunens afgørelse af 9. januar 2014
- Klagen af 6. februar 2014 til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
- Kommunens genvurdering af 20. februar 2014.
- Kommunens brev af 14. maj 2014 til Ankestyrelsen med redegørelse for kommunens procedure ved udsendelse af partshøringsbrev

[FORSIDE](#) » [OM ANKESTYRELSEN](#) » [JURIDISK](#)

[HOTLINE](#) » [SPØRGSMÅL OG SVAR](#) » HVAD BETYDER DET, NÅR ANKESTYRELSEN OPHÆVER EN AFGØRELSE OM AT ANSE TO PERSONER FOR SAMLEVENDE EFTER AKTIVLOVENS § 2B, SOM UGYLDIG? KAN KOMMUNEN TRÆFFE EN NY AFGØRELSE OM AT ANSE TO PERSONER FOR SAMLEVENDE EFTER AKTIVLOVENS § 2B, HVIS ANKESTYRELSEN HAR OPHÆVET KOMMUNENS FØRSTE AFGØRELSE HEROM?

Hvad betyder det, når Ankestyrelsen ophæver en afgørelse om at anse to personer for samlevende efter aktivlovens § 2b, som ugyldig? Kan kommunen træffe en ny afgørelse om at anse to personer for samlevende efter aktivlovens § 2b, hvis Ankestyrelsen har ophævet kommunens første afgørelse herom?

Når Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse om at anse to personer for samlevende er ugyldig, betyder det, at Ankestyrelsen ophæver kommunens afgørelse.

Det indebærer, at kommunen skal stille borgeren, som om kommunen slet ikke havde truffet den ugyldige afgørelse.

Hvis kommunens afgørelse har betydet, at borgerens hjælp er blevet nedsat på grund af samleverens formue eller indtægter, medfører Ankestyrelsens afgørelse derfor som udgangspunkt, at kommunen skal genoptage udbetalingen af den fulde hjælp med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor kommunen nedsatte hjælpen. Det er dog en betingelse for, at borgeren kan få efterbetalt hjælpen, at borgeren i den forgangne periode har opfyldt lovens andre betingelser for at kunne få hjælpen.

Når Ankestyrelsen har ophævet en afgørelse om at anse to personer for samlevende på grund af ugyldighed, kan kommunen ikke træffe en ny afgørelse om at anse de to personer for samlevende med tilbagevirkende kraft.

Hvis den ene eller begge personer stadig modtager uddannelses- eller kontanthjælp på tidspunktet for Ankestyrelsens meddelelse af

afgørelsen om ophævelse, skal kommunen tage stilling til, hvad der fremadrettet skal gælde for dem i relation til reglerne i aktivloven om samlevende.

Hvis kommunen efter den fornyede behandling af sagen træffer afgørelse om at anse de to personer for samlevende, kan denne nye afgørelse kun få virkning for fremtiden.

Sidst opdateret 25.03.2015